

31985L0203

L 87/1

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

27.3.1985

**NÕUKOGU DIREKTIIV,
7. märts 1985,
õhu kvaliteedistandardite kohta lämmastikdioksiidi suhtes**

(85/203/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 100 ja 235,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

Euroopa ühenduste 1973., ⁽⁴⁾ 1977. ⁽⁵⁾ ja 1982. ⁽⁶⁾ aasta kesk-konnaalastes tegevusprogrammides on sätestatud, et eelistada tuleb lämmastikdioksiidi vastu suunatud meetmeid seoses selle aine mürgisusega ja arvestades aktuaalseid teadmisi selle mõju kohta inimese tervisele ja keskkonnale;

liiga vähe on tehnilist ja teadusteavet, et nõukogu saaks sätestada konkreetseid standardeid kogu keskkonna suhtes, ning inimeste tervise kaitseks piirtasemeid vastu võttes aidatakse kaasa ka keskkonna kaitsmisele;

erinevused liikmesriikides juba kohaldatavate või veel koostatavate õigusnormide vahel, mis käsitlevad lämmastikdioksiidi õhus, võivad luua ebavõrdseid konkurentsitingimusi ning seega otseselt mõjutada ühisturu toimimist; seepärast tuleks ühtlustada selles valdkonnas asutamislepingu artiklis 100 ettenähtud õigusakte;

ühenduse üks põhiülesandeid on majandustegevuse harmoonilise arengu ning jätkuva tasakaalustatud laienemise edendamine kogu ühenduses, mille täitmine on mõeldamatu saastatuse ja selle kaasnähtuste vastu võitlemata ning elukvaliteeti parandamata või keskkonda kaitsmata; kuna asutamislepingus ei ole ette nähtud selleks vajalikke volitusi, tuleb kohaldada asutamislepingu artiklit 235;

kaitsmaks eriti inimeste tervist ja keskkonda, tuleb lämmastikdioksiidile määrata piirtase, mida ei tohi liikmesriikide territooriumil kindlaksmääratud aegadel ületada, ning see tase peaks põhinema Maaailma Tervishoiuorganisatsiooni raames tehtud töö tulemustel, eriti aga nendel, mis on seotud lämmastikdioksiidi puhul kindlaks tehtud annuse-toime vahekordadega;

võetavatest meetmetest hoolimata ei pruugi selle piirtaseme täitmine teatavates piirkondades olla võimalik; seepärast võib liikmesriikidele anda võimaluse teha ajutisi erandeid, tingimusel et nad edastavad komisjonile plaanid õhu kvaliteedi järkjärgulise parandamise kohta nendes piirkondades;

nõukogult on varsti oodata uut õigusakti, mis annab liikmesriikidele võimaluse kehtestada mootorsõidukite heitgaasidele oluliselt madalamaid piirtasemeid;

⁽¹⁾ EÜT C 258, 27.9.1983, lk 3.

⁽²⁾ EÜT C 337, 17.12.1984, lk 434.

⁽³⁾ EÜT C 206, 6.8.1984, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT C 112, 20.12.1973, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT C 139, 13.6.1977, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT C 46, 17.2.1983, lk 1.

käesoleva direktiivi kohaselt võetavad meetmed peavad olema majanduslikult teostatavad ning ühitatavad tasakaalustatud majandusarenguga;

lämmastikdioksiid on samuti lähteaineks fotokeemiliste oksüdantide tekkimisel, mis võivad olla inimeste tervisele ja keskkonnale kahjulikud, ning ennetavaid meetmeid võttes võib piirata nende teket;

lämmastikdioksiidi piirtasemest kinnipidamise jälgimiseks tuleb rajada mõõtejaamad ning on soovitatav, et need jaamad mõõdaksid ka lämmastikoksiidi, mis on lämmastikdioksiidi tekke vahe-
saadus;

kuna liikmesriikides kasutatakse erinevaid analüüsimeetodeid, tuleb lubada kasutada teatavatel tingimustel käesolevas direktiivis sätestatud standardmeetodist erinevaid analüüsimeetodeid;

inimeste tervise kaitsmise parandamiseks ja keskkonna kaitsmiseks pikema aja jooksul tuleb lisaks kõnealusele piirtasemele näha ette soovituslikke arväärtusi;

teaduse ja tehnika arenedes käesolevas valdkonnas võib olla soovitatav arendada käesolevas direktiivis osutatud analüüsi standardmeetodit edasi; nende vajalike meetmete rakendamise hõlbustamiseks tuleks sätestada kord, mis seab teaduse ja tehnika arenguga kohandamise komitee raames sisse tiheda koostöö liikmesriikide ja komisjoni vahel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on:

- määrata kindlaks atmosfäärilise lämmastikdioksiidi piirtase (I lisa), eriti aitamaks kaitsta inimesi keskkonnas esineva lämmastikdioksiidi mõju eest,
- sätestada atmosfäärilise lämmastikdioksiidi taseme soovituslikud arväärtused (II lisa), parandamaks inimeste tervise kaitsmist ning aitamaks kaasa keskkonna pikaajalisele kaitsmisele.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kokkupuudete suhtes töökohtal või hoonetes.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis:

- *piirtase* – I lisa esitatud tabelis määratletud lämmastikdioksiidi kontsentratsioon, mida ei tohi liikmesriikide territooriumil kindlaksmääratud aegadel ja järgmistes artiklites sätestatud tingimustel ületada,
- *soovituslikud arväärtused* – II lisa esitatud lämmastikdioksiidi kontsentratsioonid, mida arvestatakse kindlaksmääratud aegadel ning on mõeldud eelkõige eeskujuks liikmesriikide poolt määratud piirkondades eriskeemide loomisele.

Artikkel 3

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, tagamaks et alates 1. juulist 1987 ei ületa lämmastikdioksiidi III lisa kohaselt mõõdetud kontsentratsioon atmosfääris I lisa esitatud piirtaset.

2. Kui aga erandlikel asjaoludel on tõenäoline, et lämmastikdioksiidi kontsentratsioon atmosfääris ületab ka pärast 1. juulist 1987 teatavates piirkondades kõnealust piirtaset, teatab asjaomane liikmesriik sellest enne nimetatud kuupäeva komisjonile.

Ta edastab komisjonile võimalikult kiiresti nende piirkondade õhu kvaliteedi järkjärgulise parandamise kavad. Nendes kavades, mis tuleb koostada kõnealuse saaste laadi, päritolu ja teket arvestades, tuleb kirjeldada eriti asjaomase liikmesriigi poolt võetud või võetavaid meetmeid ning rakendatud või rakendatavaid menetlusi. Nende meetmete ja menetluste eesmärgiks peab olema vähendada lämmastikdioksiidi kontsentratsiooni nende piirkondade atmosfääris võimalikult kiiresti ja hiljemalt 1. jaanuariks 1994 tasemeni, mis ei ületa I lisa esitatud piirtaset.

Artikkel 4

1. Piirkondades, milles asjaomane liikmesriik peab vajalikuks piirata või vältida lämmastikdioksiidi saaste eriti seoses linnade või tööstuse arenguga ettenähtavat suurenemist, võib ta määrata kindlaks I lisa sätestatud piirtasemest madalamaid tasemeid.

2. Piirkondades, mille puhul asjaomane liikmesriik leiab, et neile tuleb tagada eriline keskkonnakaitse, võib ta määrata kindlaks tasemed, mis on üldiselt madalamad kui II lisas esitatud soovituslikud arvvaartused.

Artikkel 5

Liikmesriigid võivad alati määrata kindlaks käesolevas direktiivis sätestatud tasemetest ja väärtustest rangemaid tasemeid ja väärtusi.

Artikkel 6

Liikmesriigid rajavad vastavalt III lisas esitatud nõuetele käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalike andmete kogumiseks mõõtejaamad eelkõige piirkondades, kus käesolevas direktiivis sätestatud piirtaset ületatakse või võidakse ületada, ning artiklis 4 osutatud piirkondades.

Need jaamad võivad mõõta ka lämmastikoksiidi kontsentratsiooni.

Artikkel 7

1. Alates 1. juulist 1987 teatavad liikmesriigid komisjonile hiljemalt kuus kuud pärast iga-aastase vaatlusajavahemiku lõppu (31. detsember) juhtumid, kui ületati I lisas sätestatud piirtaset, ja dokumenteeritud kontsentratsioonid.

2. Samuti teavitavad liikmesriigid komisjoni hiljemalt üks aasta pärast iga-aastase vaatlusajavahemiku lõppu selliste juhtumite põhjustest ning nende lahendamiseks võetud meetmetest.

3. Peale selle teatavad liikmesriigid komisjonile selle palvel:

- kontsentratsioonid, mida nad on mõõtnud,
- piirtasemed, tähtajad ja ajakavad, mille nad on kehtestanud,
- kõik asjakohaselt võetud meetmed

seoses artikli 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud piirkondadega.

See teave tuleb samuti teha kättesaadavaks avalikkusele.

Artikkel 8

Komisjon esitab perioodiliselt aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta.

Artikkel 9

Käesoleva direktiivi kohaselt võetavad meetmed ei tohi oluliselt halvendada õhu kvaliteeti linnadest välja jäävates piirkondades, kui lämmastikdioksiidi tase on käesoleva direktiivi rakendamise ajal I lisas sätestatud piirtasemega võrreldes madal.

Artikkel 10

Käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutavad liikmesriigid:

- kas IV lisas osutatud analüüsimise standardmeetodit,
- või mis tahes muud analüüsimetodit, mille suhtes on komisjon tõestanud, et see on standardmeetodiga võrdväärne.

Artikkel 11

1. Kui mõni liikmesriik kavatses vastavalt artikli 4 lõigetele 1 ja 2 määrata kindlaks lämmastikdioksiidi kontsentratsiooni väärtusi ühe või mitme teise liikmesriigi piiri äärses piirkonna atmosfääris, peab ta enne seda asjaomaste liikmesriikidega konsultatsioone. Nendest konsultatsioonidest teatatakse komisjonile, kes võib neist osa võtta.

2. Kui I lisas esitatud piirtase või artikli 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud tasemed – kui nende üle on vastavalt lõikele 1 konsulteeritud – on või võivad olla pärast teise liikmesriigis alguse saanud või tõenäoliselt alguse saanud suurt saastet ületatud, peavad asjaomased liikmesriigid olukorra lahendamiseks konsultatsioone. Nendest konsultatsioonidest teatatakse komisjonile, kes võib neist osa võtta.

Artikkel 12

IV lisas esitatud nõuete tehnika arenguga kohandamiseks vajalikud muudatused võetakse vastu artiklis 14 kirjeldatud korras. Muudatuste tõttu ei tohi I lisas sätestatud piirtase mitte mingil moel muutuda.

Artikkel 13

1. Artikli 12 kohaldamiseks moodustatakse käesoleva direktiivi teaduse ja tehnika arenguga kohandamise komitee, edaspidi

“komitee”, mis koosneb liikmesriikide esindajatest ning mille eesistu jaks on komisjoni esindaja.

2. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 14

1. Kui tuleb järgida käesolevas artiklis sätestatud korda, suunab komitee eesistuja omal algatusel või liikmesriigi esindaja taotlusel kõnealuse küsimuse komiteele.

2. Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Tähtaja jooksul, mille määrab eesistuja küsimuse kiireloomulisusest lähtuvalt, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse. Otsused tehakse 45 häälelise enamusega, liikmesriikide hääli arvestatakse asutamislepingu artikli 148 lõike 2 kohaselt. Eesistuja ei hääleta.

3. Kui kavandatavad meetmed on komitee arvamusega kooskõlas, võtab komisjon need vastu.

Kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui nõukogu ei ole otsust teinud kolme kuu jooksul alates nõukogu poole pöördumisest, võtab komisjon ettepanud meetmed vastu.

Artikkel 15

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. jaanuariks 1987 ja teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 16

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 7. märts 1985

Nõukogu nimel

eesistuja

A. BIONDI

I LISA

LÄMMASTIKDIOKSIIDI PIIRTASE

(väljendatuna $\mu\text{g}/\text{m}^3$; maht tuleb standardida järgmisel temperatuuril ja rõhul: 293 °K ja 101,3 kPa)

Vaatlusajavahemik ⁽¹⁾	Lämmastikdioksiidi piirtase
Aasta	200
	kogu aasta ühetunniste või alla ühetunniste perioodide keskmiste 98. protsentiil ⁽²⁾

⁽¹⁾ Iga-aastane vaatlusperiood algab kalendriaasta 1. jaanuaril ning lõpeb 31. detsembril.

⁽²⁾ Tagamaks, et 98. protsentiili arvutuse kehtivust tunnustatakse, peab 75 % konkreetse mõõtmiskoha võimalikest väärtustest olema kättesaadav ning jaotatud võimalikult ühtlaselt kogu vaadeldava aasta peale.

Kui mõõdetud väärtused ei esinda mõne mõõtmiskoha puhul rohkem kui kümne päeva pikkust perioodi, tuleb seda arvatud protsentiilis mainida.

Kogu aasta jooksul dokumenteeritud väärtusest arvutatakse 98. protsentiil järgmiselt: 98. protsentiil tuleb arvutada tegelikult mõõdetud väärtustest. Mõõdetud väärtused tuleks ümardada lähima mikrogrammini. Kõik väärtused tuleb mõõtmiskohati järjestada kasvavas järjekorras:

$$X_1 \leq X_2 \leq X_3 \leq \dots \leq X_k \leq \dots \leq X_{n-1} \leq X_n$$

98. protsentiil on astaku k komponendi väärtus, kus k arvutatakse järgmise valemi abil:

$$k = (q \times N)$$

kus q on 0,98 98. protsentiili puhul ja 0,50 50. protsentiili puhul, N on tegelikult mõõdetud väärtuste arv. Väärtus (q × N) tuleks ümardada lähima täisarvuni.

Kui mõõteseadmetega ei ole veel võimalik täpseid tulemusi saada, vaid üksnes eri liiki väärtusi, mis on suuremad kui $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, võib asjaomane liikmesriik arvutada protsentiili välja interpoleerimise teel, tingimusel et komisjon aktsepteerib interpoleerimisvalemit ning et kõnealused eri liiki väärtused ei ole suuremad kui $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Seda ajutist erandit tohib teha üksnes olemasolevate seadmete suhtes ajavahemikuks, mis ei ületa nende eluiga ja igal juhul 10 aastat alates käesoleva direktiivi kohaldamisest.

II LISA

LÄMMASTIKDIOKSIIDI SOOVITUSLIKUD ARVVÄÄRTUSED

(väljendatuna $\mu\text{g}/\text{m}^3$; maht tuleb standardida järgmisel temperatuuril ja rõhul: 293 °K ja 101,3 kPa)

Vaatlusajavahemik	Lämmastikdioksiidi soovituslikud arväärtused
Aasta	50
	kogu aasta ühetunniste või alla ühetunniste perioodide keskmiste 50. protsentiil
	135
	kogu aasta ühetunniste või alla ühetunniste perioodide keskmiste 98. protsentiil

Nende protsentiilide arvutamiseks tuleb kasutada I lisa 2. märkuses esitatud valemit, kus $q = 0,50$ 50. protsentiili puhul ja $0,98$ 98. protsentiili puhul.

III LISA

LÄMMASTIKDIOKSIIDI KONTSENTRATSIOONI JÄLGIMINE

1. NO₂ kontsentratsiooni keskkonnas mõõdetakse selleks, et hinnata võimalikult vahetult selle aine ülemäärase kogusega kokkupuutumise ohtu; vastavalt sellele peaksid liikmesriigid mõõtmiskohtadeks valima sellised, kus see oht on kõige suurem.

Selleks võib kaaluda kaht võimalust:

- 1.1. piirkonnad, mida mõjutab valdavalt mootorsõidukitest lähtuv saaste ning on seepärast piiratud tiheda liiklusega teede lähimbruskonnaga;
 - 1.2. suuremad piirkonnad, kus kindlatest allikatest pärit heitmed suurendavad samuti saastet.
2. Punktis 1.1 kirjeldatud juhul tuleks mõõtmiskohad valida nii, et:
 - oleksid kaetud peamised piirkonnatüübid, mida mõjutab valdavalt mootorsõidukitest lähtuv saaste, eriti suure liiklustiheduse ja suuremate ristmikega kanjonteid,
 - neis oleksid NO₂ kontsentratsioonid vastavalt lõikele 1 võimalikult suure tõenäosusega suurimad.

3. Punktis 1.2 määratletud piirkondade jaoks rajatavate jaamade arv peaks olema kooskõlas:

- saastatud piirkonna suurusega,
- saaste ebahühtluse jaotumisega.

Mõõtmiskohtade valikust ei tohiks jätta välja lõikes 2 määratletud suure liiklustiheduse ja suuremate ristmikega kanjonteid, kui on oht, et kindlast põletamisallikast lähtuva saaste tõttu on piirtase ületatud.

4. Mõõteseadmete lõpliku lugemi saamiseks tuleks vastavalt I lisa sätetele arvutada välja ühetunniste või alla ühe tunniste keskmiste põhjal. Andmed tuleks võimalike kontrollide jaoks alles hoida, kui:
 - piirtaset ei ületatud, kuni komisjon on koostanud järgmise artiklis 8 ettenähtud perioodilise aruande,
 - piirtase ületati, kuni artiklis 3 ettenähtud meetmed on võetud.

—

IV LISA

KÄESOLEVA DIREKTIIVI KOHALDAMISEL KASUTATAV ANALÜÜSI STANDARDMEETOD

Lämmastikdioksiidi määramiseks kasutatavaks analüüsi standardmeetodiks on ISO standardis nr DIS 7996 kirjeldatud kemoluminestsentsmeetod.

Nende meetodite puhul loetakse autentseks need ISO poolt avaldatud keeleversioonid ja mis tahes muud versioonid, mille suhtes on komisjon tõendanud, et need on ISO avaldatud versioonidega kooskõlas.

Mõõtmismeetodite puhul tuleks arvestada järgmist.

1. Proovivõtuotsik peaks peegelduse vältimiseks olema hoonete seintest vähemalt 0,5 m kaugusel.
 2. Proovivõtutoru (torud ja liited) peaksid olema valmistatud inertsetest materjalidest (näiteks klaasist, PTFEst, roostevabast terasest), mis ei mõjuta NO₂ kontsentratsiooni.
 3. Proovivõtuotsiku ja mõõteseadme vahele jääv proovivõtutoru osa peaks olema võimalikult lühike. Gaasi mahuproovidel proovivõtutoru läbimiseks kuluv aeg ei tohiks olla üle 10 sekundi.
 4. Proovivõtuotsiku sisselaset tuleb kaitsta sademete ja putukate eest. Kui kasutatakse eelfiltrit, tuleks valida selline ja hoida seda (korrapärase puhastamise teel) sellisena, et see mõjutaks NO₂ kontsentratsiooni võimalikult vähe.
 5. Proovivõtutorus tuleb vältida kondenseerumist.
 6. Proovivõtutoru tuleks kohalikke olusid arvestades korrapäraselt puhastada.
 7. Mõõteseadmest lähtuvad gaasilised heitmed või kalibreerimissüsteemist lähtuvad heitmed ei tohiks proovide võtmist mõjutada.
 8. Lähedalasuvad seadmed (kliimaseadmed või andmesideseadmed) ei tohiks mõjutada proovide võtmist proovivõtuotsiku juures.
 9. Tuleb rakendada kõik vajalikud ettevaatusabinõud, vältimaks et temperatuuri kõikumised annavad ülemääraselt palju mõõtmisvigu.
 10. Mõõteseadmeid tuleb korrapäraselt kalibreerida.
 11. Proovivõtutoru peab olema hermeetiline ja voolukiirust sellest tuleb korrapäraselt kontrollida.
-